

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ
освітній ступінь / educational level)

Кафедра ФІЛОСОФІЇ

«Затверджую»

Голова НМР факультету
урбаністики та просторового
планування

 / Алірза МАМЕДОВ/
« 27 » червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК01 Філософія науки, техніки та архітектури

(шифр на назва освітньої компоненти)

Шифр/ code	назва спеціальності, освітньої програми / name of specialty, educational program
052	«Політологія» ОНП «Політологія»

Мова викладання: українська

Розробники:

Іван ЧОРНОМОРДЕНКО, локтор філософських наук,
професор

(прізвище та ініціали, науковий ступінь)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Філософії

Протокол/ Protocol № 15 від / of «26» червня 2024 р.

Завідувач кафедри: / Іван ЧОРНОМОРДЕНКО/
(підпис)

Схвалено гарантом освітньої програми «Політологія»

Гарант ОП / Євген ПЕРЕГУДА /
(підпис)

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності «Політологія»
Протокол №3 від 27 червня 2024 р.

ВИТЯГ З ОСВІТНЬОГО ПЛАНУ

Шифр	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма здобуття ВО : денна									Форма контролю	Семестр	Погодження	
		Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	Аудиторних			Самостійна робота	КП	КР/	РГР/				Конт.роб
				Разом	лекції	лаборатор								
05 2	«Політологія» ОНП «Політологія»	4,5	135	20	14	101				1	екз	2		

Анотація. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою вивчення курсу «Філософії науки, техніки та архітектури», як складової освітньо-наукової програми «Політологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «Політологія», кваліфікація: Доктор філософії є оволодіння аспірантами загальнонауковими (філософськими) компетентностями системного наукового світогляду, наукової методології і професійного етосу, осмисленням гуманістичної ролі вченого, інженера, архітектора, менеджера в національному і глобалізованому світі, створення ними інтелектуального капіталу, необхідного для розвитку українського суспільства.

Курс «Філософії науки, техніки та архітектури» передбачає оволодіння майбутніми науковцями знаннями про специфіку науки й наукового пізнання та відповідальності вченого у сучасному світі. Сучасна філософія науки, техніки та архітектури є узагальненою думкою людства, що ґрунтується на теоретичних надбаннях, здобутих у лоні кожної наукової дисципліни. Основою сучасної філософії науки, техніки та архітектури є загальнонаукові та загальнолюдські пріоритети і цінності. Філософії науки, техніки та архітектури як сфера духовної свободи, плюралізму думок, котрій притаманне розмаїття підходів, методологій, теоретичних побудов.

«Філософія науки, техніки та архітектури» слугує потужним методологічним джерелом. З одного боку, вона є теоретичним обґрунтуванням змісту та характеру функціонування наукового методу, а з іншого - ґрунтовним осмисленням феномену науки, рефлексією засад наукового дослідження та застосування знання для створення програм технологічного, соціального, гуманітарного розвитку суспільства.

I, найголовніше, «Філософія науки техніки та архітектури» постає як духовне надбання, яке базується на традиціях і цінностях когнітивного та культурно розвитку і слугує основою професійної підготовки фахівців. Суть філософії науки, техніки та архітектури як сфери духовності полягає в створенні і осягненні нею соціальних ідеалів, парадигм особистісного і суспільного прогресу, засад формування креативності в людині.

Робоча програма містить витяг з навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має здобути аспірант, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок аспіранта, роз'яснення деяких аспектів організації навчального процесу, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуального завдання. Абсолютну більшість позицій зі списку розміщено на Освітньому сайті КНУБА. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідуваності занять.

Пререквізити: –

Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3074>

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері політології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК04	Здатність розв'язувати комплексні проблеми політичних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Фахові компетентності спеціальності	
СК02	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в політичних науках та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з політичних наук та суміжних галузей.
СК05	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері політичних наук, оцінювати та забезпечувати якість виконаних досліджень.
СК06	Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проекти у

	сфері політичних наук та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їхньої реалізації.
СК07	Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан, тенденції розвитку політичних наук.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з політичних наук та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, та отримання нових знань у сфері політичних наук та/або здійснення інновацій.
ПРН03	Розробляти та реалізовувати наукові та/або прикладні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми політичних наук з врахуванням етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.
ПРН05	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з політичних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики.
ПРН06	Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і доробок інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми.
ПРН09	Глибоко розуміти загальні принципи та методи соціально-поведінкових наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері політичних наук та у викладацькій практиці.

Зміст курсу:

Модуль 1. Філософія науки та наукові парадигми мислення.

Тема 1. Актуальні проблеми філософії науки, техніки та архітектури.

Тема 2. Особливості наукового знання та його структура.

Тема 3. Методи та методологія наукового пізнання.

Тема 4. Розвиток науки і глобальні проблеми людства: концепти і концепції.

Практичне заняття 1. Філософія науки в системі філософського та наукового знання.

Практичне заняття 2. Наукове знання в системі духовної культури людства.
Наукове знання: типологія та структура

Практичне заняття 3. Методи та методологія наукового дослідження.

Модуль 2. Філософія техніки.

Тема 5. Основи філософії техніки.

Тема 6. Розвиток техніки та суспільні проблеми.

Тема 7. Аксіологічний вимір техніки і технології.

Практичне заняття 4. Філософія техніки: основні ідеї та проблеми.

Практичне заняття 5. Світоглядні та екологічні проблеми сучасної науки

Модуль 3. Філософія архітектури.

Тема 8. Філософія архітектури: архітектура як культуротворча діяльність.

Тема 9. Архітектура і формування символічного простору.

Тема 10. Сучасне світорозуміння і архітектура. Архітектура – відповідь на виклики часу.

Практичне заняття 6. Філософія архітектури в системі технічних, соціальних та гуманітарних знань.

Практичне заняття 7. Розвиток архітектури в історичному, соціокультурному та урбаністичному середовищах.

Індивідуальне завдання

1. Виконання реферату загальним обсягом один др. арк. на обрану тему з рекомендованого переліку тем.
2. Підготовка наукових повідомлень щодо заданих тем практичних занять, та виступи на практичних заняттях.
3. Підготовка до іспиту.

Тематика індивідуальних завдань

1. «Ідеальне місто» в філософії та архітектурі.
2. NBIC–конвергенція в сучасній науці.
3. Аксиологічний вимір техносфери.
4. Аксиоматичний метод.
5. Авангардні технології ХХІ сторіччя.
6. Архітектура ХХІ ст. і сучасна філософія.
7. Архітектура як культуротворча діяльність: історія і сучасність.
8. Архітектурна ідентичність: виклики глобалізації.
9. Види гіпотез та їх значення в науковому дослідженні.
10. Виробництво знання і розвиток науково-технічної сфери суспільства.
11. Візуалізація і візуальне мислення.
12. Візуальна комунікація: соціокультурний ландшафт сучасного міста та проблеми формування особистості.
13. Гіпотеза та її місце в розвитку науки.
14. Діалектика і метафізика.
15. Діалектика міста та ландшафту: філософські проблеми.
16. Емпіричне дослідження та його структура.
17. Етична культура науковця.
18. Етичні проблеми сучасного розвитку постнекласичної науки.
19. Загальнонаукові методи пізнання.
20. Знання і віра.
21. Знання і цінності.
22. Знання та інформація.
23. Індуктивізм, емпіризм і раціоналізм.
24. Інтуїція і наукова творчість.
25. Інформаційне суспільство і виклики для архітектури.
26. Історичні традиції та сучасна архітектура: філософські рефлексії.
27. К.Г. Юнг. Антропометризм в архітектурі.
28. Кібернетичний підхід.

29. Класична, неklasична та постнеklasична наукова раціональність.
30. Концептуальні визначення сучасної науки.
31. Кумулятивізм та антикумулятивізм.
32. Логічний позитивізм.
33. Людиномірність міста: проблеми філософії та архітектури.
34. Математизація науки.
35. Математизація сучасної науки.
36. Математизація та фундаменталізація науки.
37. Методологічна компонента в науковому знанні.
38. Методологічний арсенал науки.
39. Методологічні проблеми сучасної науки.
40. Методологічні тренди в сучасній науці.
41. Методологія наукового пізнання.
42. Методологія як система наукового знання.
43. Механізми розвитку наукового знання.
44. Міждисциплінарність і трансдисциплінарність наукових досліджень.
45. Міждисциплінарність і трансдисциплінарність сучасної науки.
46. Міждисциплінарність сучасної науки.
47. Нарративи та гранднарративи в науці.
48. Наука як інформаційна система.
49. Наука як інформаційна та інтелектуальна система.
50. Наука як соціальний інститут.
51. Наукова творчість: співвідношення раціонального та ірраціонального.
52. Наукова теорія: основні підходи до визначення, склад і структура.
53. Наукове знання і наукоємні технології.
54. Наукове знання і провідні напрями сучасної технології.
55. Наукове знання і сучасні суспільні стратегії.
56. Наукове знання та інноваційні процеси в сучасному світі.
57. Наукове знання як культурна цінність.
58. Науково-дослідницькі принципи.
59. Науково-дослідні програми в сучасній науці.
60. Наукоємні технології. Їх значення для розвитку суспільства.
61. Образ епохи в архітектурі та філософії.
62. Образне мислення та його значення в розвитку проектно-конструкторської діяльності.
63. Комфортний життєвий простір креативного класу (Р. Флорида).
64. Онтологія сучасної науки.
65. Основні етапи розвитку техніки і технічних наук.
66. Основні проблеми взаємодії науки і суспільства
67. Основні теорії істини.
68. Основні філософські проблеми сучасної математики.
69. Особистість науковця та його роль у розвитку науки.
70. Особливості розвитку науки в контексті глобалізації.
71. Особливості сучасної математизації в науці.
72. Позанаукове знання та його місце в культурі.
73. Постмодернізм архітектури в творах Ж. Бодрійяра.
74. Постнеklasична методологія та її напрями.
75. Постнеklasична наука та її місце в суспільстві.

76. Постнекласична наука.
77. Постструктуралізм архітектури П. Бурдьє.
78. Прагматичний підхід до істини.
79. Проблема демаркації науки від метафізики.
80. Проблема росту знання.
81. Рівні методології та їх застосування в науковому пізнанні.
82. Рівні методології.
83. Розвиток науки в промислово розвинених країнах.
84. Роль науки в інформаційному суспільстві.
85. Світогляд науковця та етико-онтологічний підхід.
86. Семіологія архітектури Е. Умберто.
87. Символічна «мова» архітектурного простору.
88. Синергетика як методологія сучасної науки.
89. Соціокультурна детермінація наукового пізнання.
90. Співвідношення когнітивного та ціннісного у розвитку науки.
91. Структура емпіричних досліджень.
92. Сучасне виробництво наукового знання, нові технології і моральні цінності.
93. Сучасне світорозуміння і архітектура.
94. Сучасні орієнтири технікознавства.
95. Сучасні проблеми взаємодії фундаментального і прикладного знання.
96. Сучасні проблеми розвитку науки як соціального інституту.
97. Сциєнтизм та антисциєнтизм.
98. Теорія та експеримент.
99. Техніка, технологія і проблеми розвитку сучасної цивілізації.
100. Технічне і технологічне знання.
101. Технологічний детермінізм і сучасні теорії суспільного розвитку.
102. Точність та істинність знання.
103. Трансформація суспільного простору: вимоги інформаційного суспільства.
104. Утопічне мислення і архітектура.
105. Філософія архітектури міста: історія і сучасність.
106. Філософія науки: основні етапи розвитку.
107. Філософія техніки.
108. Філософські методи наукового пізнання.
109. Філософські основи методології.
110. Філософські основи системного підходу.
111. Філософські принципи взаємодії архітектурного простору і форми.
112. Філософські проблеми взаємодії науки і суспільства.
113. Філософсько-методологічна рефлексія сучасної науки.
114. Формалізація.
115. Фундаментальне знання та його значення в інноваційному процесі.
116. Ціннісні орієнтації сучасної науки.

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

Вид роботи	К-ть годин
опрацювання матеріалу лекцій	10
підготовка до практичного заняття	7

опрацювання окремих тем робочої програми, які не викладаються на лекціях – визначається обсягом тем, винесених на самостійне опрацювання	42
підготовка до модульної контрольної роботи	6
підготовка контрольної роботи, реферату	6
підготовка до екзамену	30
Всього	101

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (іспит, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти. Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти у КНУБА досягається системними підходами до оцінювання чітко вимірюваних результатів навчання, комплексністю застосування різних видів контролю та формуванням очікуваних компетентностей.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність

впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Індивідуальне завдання підлягає захисту Здобувачом на заняттях, які призначаються додатково.

Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Зокрема, Здобувачи можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 24 сторінки А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати зміст, анотацію українською і англійською мовами, вступ, основна частини тексту відповідно до змісту, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015, додаток по темі дисертаційного дослідження.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена у цій робочій програмі, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри.

Також як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь Здобувача у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез виступу (доповіді) на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до початку залікової сесії. Викладач має право вимагати від Здобувача доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

Оцінка за	Кількість	Критерії
------------------	------------------	-----------------

національною шкалою	балів	
відмінно	20	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	15	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	12	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	10	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	8	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Семестровий контроль у вигляді екзамену – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем теоретичного, практичного матеріалу з окремої освітньої компоненти за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Оцінка здобувача складається з балів, отриманих за результатами заходів поточного контролю, оцінки його індивідуального завдання та екзаменаційної оцінки.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали не менше 60% робіт, за яким виконується поточне оцінювання, та отримали позитивну оцінку за виконання індивідуального завдання. Рекомендований розмір складової підсумкового контролю (екзамену) – 40- 60 балів.

За результатом оцінювання відповідей здобувача на екзамені (виконання екзаменаційної контрольної роботи) викладач підсумовує бали поточного оцінювання, інд. роботи та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за шкалою ЄКТС та виставляє оцінку у заліково-екзаменаційну відомість.

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальні критерії поточного оцінювання знань здобувачів

Кіл-ть балів	Критерії оцінювання
90-100	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові/тестові завдання. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причиннонаслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями
74-89	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки . Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями
60-73	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення

	причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
0-59	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Розподіл балів для дисципліни

Поточне оцінювання			Інд. робота	Підсумковий контроль /екзамен/	Сума балів
Змістові модулі					
1	2	3			
10	10	10	20	50	100

Умови допуску до підсумкового контролю

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які виконали не менше 60% робіт, за яким виконується поточне оцінювання, та отримали позитивну оцінку за виконання індивідуального завдання. Рекомендований розмір складової підсумкового контролю (екзамену) – 40- 60 балів.

Методичне забезпечення дисципліни

Підручники:

- Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с.
- Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С. Добронравової. – К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. – 255 с. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Phil-science.pdf>
- Данильян О.Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Харків : Право, 2018. – 432 с. https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/pidr_filos_2018.pdf
- Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/35525/2/O_Shepetiak_Philosophy_IFF.pdf
- Беломесяцев А.Б. Філософські основи архітектури. /А.Б.Беломесяцев. – К.: ПСМ АМУ, 2005. – 488 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Bielomiesiatsev_Andrii/Filosofski_osnovy_arkhitektury.pdf
- Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с. <https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Melnyk60h84-2016-ilovepdf-compressed.pdf>

Навчальні посібники:

7. Філософія науки, техніки, архітектури: навчальний посібник / Рижко В.А., Чорноморденко І.В. та ін. - Київ: КНУБА, 2018. - 200 с. (текст навчального посібника затверджено кафедрою філософії для перевидання у 2025 р.)
8. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки. Навч. посібник. [Текст] / В. Л. Петрушенко. – Львів : Вид-во Львівськ. політехніки, 2016.
9. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: Навч. посіб. для студ. і аспірантів вищ. навч. закл. / Є.М. Причепій, А.М. Черній, В.Д. Гвоздецький, Л.А. Чекаль. - К. : Аграр. наука, 2000. - 504 с.
10. Рубанець О.М. Філософські проблеми наукового пізнання : Навчальний посібник з грифом МОН України. - Суми, Університетська книга, 2013. - 229 с.

Методичні роботи:

11. «Філософії науки, техніки та архітектури»: Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної підготовки аспірантів (доктор філософії PhD). /Уклад.: І.В.Чорноморденко, А.А.Гоцалюк, Н.М. Лакуша: КНУБА, 2024. – 17 с. <https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2024/03/metodychni-rekomendacziyi-dlya-aspirantiv-1-4.pdf>

Додаткова література:

1. Белл Д. Прихід постіндустріального суспільства [Електронний ресурс] / Деніел Белл. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://molotoff.info/advises/29-2009-09-16-18-59-51/5897-d-bell-prihid-postindustrialnogo-suspilstva.html>
2. Гадамер Г.-Г. Істина і метод. Т. 1-2. /Том 1: Герменевтика І: Основи філософської герменевтики. – К.: Юніверс, 2000. – 464 с. // Том 2: Герменевтика ІІ: доповнення. – К.: Юніверс, 2000. – 478 с.
3. Декарт. Р. Міркування про метод, щоб правильно спрямувати свій розум і відшукати істину в науках (Пер. з фр. В. Адрушка і С. Гатальської). – Київ: «Тандем», 2001. – 101 с. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/3061/1/Декарт%20Р..pdf>
4. Добронравова І.С. Філософія та методологія науки [Текст] / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко. – К. : ВПЦ “Київськ. ун-т”, 2008.
5. Етичний кодекс ученого України.- <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
6. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технологічної цивілізації. – К. - 2001. - 399с. <http://www.ji.lviv.ua/n28texts/jonas.htm>
7. Кун Т. Структура наукових революцій. – К.: Port-Royal, 2001. - 228 с. <http://litopys.org.ua/kuhn/kuhn.htm>
8. Мельник В.П. Філософія. Наука. Техніка: Методолого-світоглядний аналіз [Текст] / В.П. Мельник. – Львів : Видавн. центр ЛНУ ім. І.Франка, 2010. https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/08/Filos_nauka_tehn-iloverpdf-compressed.pdf
9. Шваб К. Четверта промислова революція: як до неї готуватися [Електронний ресурс] / Клаус Шваб. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://nubip.edu.ua/node/23076>.

10. Філософія для аспірантів: конспекти. Нова редакція / за ред. А. Синиці. – Львів, 2020. 91 с. <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/Filosofiiia-dlia-aspirantiv-Konspekty.pdf>
11. Zinchenko V., Popovych M., Polishchuk O., Chervona L., Lakusha N., Oksana L. Strategies for global sustainable development in the context the fourth industrial revolution (industry 4.0) and transformation of the science and knowledge system. AIP. 2023, Issue 2948, Volume 1, 020001. DOI: <https://doi.org/10.1063/5.0165265>

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Електронна бібліотека матеріалів з філософії Інституту філософії ім. Г.С.Сковороди https://filosof.com.ua/elektronna_biblioteka
3. Бібліотека КНУБА. <http://library.knuba.edu.ua/>
4. Освітній сайт КНУБА. <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3074>